

**SYLLABUS FOR BA HONOURS IN
NEPALI**

COURSE STRUCTURE

Semester	Paper Code No	Papers	Credits	Marks
I	NEP-UG-E101	Nepali Kavita- Khanda Kavya	4	100
II	NEP-UG-E201	Nepali Katha ra Upanayas	4	100
III	NEP-UG-E301	Nepali Natak ra Nibandha	4	100
IV	NEP-UG-C401	Nepali Bhasa Vijnanan	4	100
	NEP-UG-C402	Purviya- Paschatya Sahitya Siddhanta	4	100
V	NEP-UG-C501	Nepali Samalochana-Paschatya Pramukh Vaad (Option A)	4	100
	NEP-UG-C502	Bharatiya Nepali Sahityakar (Field Based)/ (Option B)	4	100
	NEP-UG-C503	Nepali Lokvarta (Field Based)/ (Option C)	4	100
	NEP-UG-C504	Tulanatmak Sahitya-Anuvaad/ (Option D)	4	100
VI	NEP-UG-C601	Nepali Mahakavya	4	100
	NEP-UG-C602	Laghu Sodh Prabandha /Dissertation Writing	4	100

पहिलो सत्र

NEP-UG-E101: नेपाली कविता र खण्डकाव्य

1. कविताको सैद्धान्तिक परिचय र नेपाली कविताको परम्परा
2. नेपाली कविता-

१) सुवानन्द दास	'पृथ्वीनारायण'
२) भानुभक्त आचार्य	'रोज रोज..'
३) मोतीराम भट्ट	'यता हेन्यो यतै..'
४) लेखनाथ पौड्याल	'सत्यसन्देश'
५) गोपालप्रसाद रिमाल	'आमाको सपना'
६) अगमसिंह गिरी	'मोहब्बत गल्ली'
७) ईश्वर बल्लभ	'मानिसको पयर'
८) नरेन्द्रप्रसाद कुमाई	'सेनानीको मृत्यु शोकमा'
८) हरिभक्त कटुवाल	'आकासको तारा के तारा'
९) मनप्रसाद सुब्बा	'म कहिले बुद्ध हुनु ?'
१०) राजेन्द्र भण्डारी	'नजर बन्द पहाड र बिमार सुनखरी'
११) शोभाकान्ति थेगिम	'मेरो देवराली'

३. खण्डकाव्यको सैद्धान्तिक परिचय र नेपाली खण्डकाव्यको परम्परा
४. अगमसिंह गिरी:याद

सन्दर्भ सामग्री-

1) बाबुराम आचार्य	पुराना कवि र कविता
2) दयाराम श्रेष्ठ	वीरकालीन कविता
3) केशवप्रसाद उपाध्याय	प्राथमिक कालीन कवि र काव्य प्रवृत्ति
4) राममणि रिसाल	नेपाली काव्य र कवि
5) रमेश श्रेष्ठ	नेपाली कविताका प्रवृत्ति
6) कृष्ण गौतम	देवकोटाका प्रबन्ध काव्य
7) चुडामणि बन्धु	देवकोटा
8) गणेशबहादुर प्रसाई	सुवानन्ददेखि राजीवलोचनसम्म
9) दिवाकर प्रधान	कविताका कुरा

दोस्रो सत्र

NEP-UG-E201: नेपाली कथा र उपन्यास

1. कथाको सैद्धान्तिक परिचय र नेपाली कथाको परम्परा
2. नेपाली कथा

१) रूपनारायण सिंह	'बितेका कुरा'
२) गुरुप्रसाद मैनाली	'परालको आगो'
३) विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला	'मधेसतिर'
४) शिवकुमार राई	'एब्स्ट्रयाक आर्ट'
५) इन्द्रबहादुर राई	'रातभरि हुरी चल्यो'

६) लक्खीदेवी सुन्दास	‘तेस्रो घर’
७) महानन्द पौड्याल	‘हवल्दार’
८) गुप्त प्रधान	‘समय र मान्छे’
९) सानु लामा	‘स्वास्नी मान्छे’
१०) पूर्ण राई	‘सङ्गो सपना: धमिलो संसार’

3. उपन्यासको सैद्धान्तिक परिचय र नेपाली उपन्यासको परम्परा

४ इन्द्र सुन्दास	जुनेली रेखा
गोबिन्दबहादुर गोठाले	पल्लो घरको झ्याल

सन्दर्भ सामग्री-

1) ईश्वर बराल	आख्यानको उद्भव
2) राजनारायण प्रधान	दार्जिलिङका कथा र कथाकार
3) घनश्याम नेपाल	आख्यानको कुरा
4) प्रतापचन्द्र प्रधान	नेपाली कथावलोकन
5) अविनाश श्रेष्ठ	भारतीय नेपाली कथा
6) हरिप्रसाद शर्मा	कथाको सिद्धान्त र विवेचना
7) इन्द्रबहादुर राई	नेपाली उपन्यासका आधारहरू
8) मोहन पी दाहाल	आधुनिक नेपाली उपन्यास
9) मोहन पी दाहाल	दार्जिलिङका नेपाली उपन्यास परम्परा र प्रवृत्ति
10) कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान	नेपाली उपन्यास र उपन्यासकार
11) कृष्णहरि बराल र नेत्र एटम	उपन्यास सिद्धान्त र नेपाली उपन्यास
	तेस्रो सत्र

NEP-UG-E301: नेपाली नाटक - निबन्ध

1. नाटकको सैद्धान्तिक परिचय र नेपाली नाटकको परम्परा

2. नेपाली नाटक

१) बालकृष्ण सम	भक्त-भानुभक्त
२) विजय मल्ल	पत्थरको कथा (एकाङ्की)
३) तुलसी अपतन	चिन्नु न जान्नु (एकाङ्की)
४) एल डी राई ‘मिक्खोले’	पाहुना (एकाङ्की)

३. निबन्धको सैद्धान्तिक परिचय र नेपाली निबन्धको परम्परा

४. नेपाली निबन्ध

१) पारसमणि प्रधान	‘अजीब भोज’
२) लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	‘हाइ! हाइ! अङ्ग्रेजी’
३) रामकृष्ण शर्मा	‘प्यारो सपना’
४) शंकर लामिछाने	‘गोधुली संसार’
५) केशवराज पिडाली	‘खै! खै!’

६) भैरव अर्याल	‘कवि चप्रेलजी; एक शब्द चित्र’
७) राजनारायण प्रधान	‘अभागी जिनीयस’
८) रामलाल अधिकारी	‘मार हान्ने कि नहान्ने’
९) सानु भाइ शर्मा	‘धूवाँमा हराएको आकृति’

सन्दर्भ सामग्री—

1) तारानाथ शर्मा	सम र समका कृति
2) केशवप्रसाद उपाध्याय	नेपाली नाटक र नाटककार
3) केशव प्रसाद उपाध्याय	नेपाली नाटक र रङ्गमञ्च
4) केशवप्रसाद उपाध्याय	नेपाली नाटक र नाटककार
5) केशवप्रसाद उपाध्याय	नाटकको अध्ययन
6) ईश्वर बराल	सयपत्री
7) घनश्याम नेपाल	निबन्ध नन्दन
8) राजेन्द्र सुवेदी	सृष्टा सृष्टि दृष्टा दृष्टि

चौथोँ सत्र

NEP-UG-C401: भाषा विज्ञान र नेपाली भाषाको परिचय

- भाषाविज्ञानको परिचय, प्रयोजन र क्षेत्र
  - भाषाविज्ञानको अर्थ, परिभाषा र प्रयोजन
  - विभिन्न ज्ञानानुशासनसँग भाषाविज्ञानको सम्बन्ध
  - भाषाको पारिवारिक र आकृतिमूलक वर्गीकरण
- भाषाविज्ञानका शाखा
  - ध्वनिविज्ञान
    - ध्वनिविज्ञानको परिचय
    - ध्वनिविज्ञानका शाखाहरू
    - ध्वनिको वर्गीकरण
    - ध्वनि परिवर्तनका कारण र दिशा
  - रूपविज्ञान
    - रूपविज्ञानको परिचय
    - रूप, शब्द, पद
    - रूपका प्रकार
    - शब्द निर्माण प्रक्रिया
  - अर्थविज्ञान
    - अर्थविज्ञानको परिचय
    - अर्थका प्रकार
    - अर्थ परिवर्तनका कारण र दिशा
  - वाक्यविज्ञान
    - वाक्यविज्ञानको परिचय
    - वाक्यविज्ञानका प्रकार
    - पदावली र उपवाक्य

3. नेपाली भाषा

- 1) नेपाली भाषाको विकास
- 2) नेपाली भाषाका भाषिका

4. नेपाली व्याकरण

- 1) नेपाली वर्ण विन्यास
- 2) शब्द वर्ग र व्याकरणिक कोटि
- 3) नेपाली भाषाको शब्द भण्डार

सन्दर्भ सामग्री—

1) बालकृष्ण पोखरेल	नेपाली भाषा र साहित्य
2) बालकृष्ण पोखरेल	राष्ट्र भाषा
3) चूडामणि बन्धु	भाषाविज्ञान
4) चूडामणि रेग्मी	नेपाली भाषाको उत्पत्ति
5) देवी प्रसाद गौतम	नेपाली भाषा परिचय
6) योगेन्द्र प्रसाद यादव, भीम रेग्मी	भाषाविज्ञान
7) शरद्चन्द्र वस्ती	हाम्रो भाषा
8) देवीप्रसाद गौतम, ओझा, सुवेदी	सामान्य भाषाविज्ञान
9) माधवप्रसाद पोखरेल	ध्वनिविज्ञान र नेपाली भाषाको ध्वनि-परिचय
10) रामविक्रम सिजापति	भाषा-शिक्षण

NEP-UG-C402: पूर्वीय र पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्त

1. काव्यको अर्थ, परिभाषा, काव्य हेतु, काव्य प्रयोजन र शब्द शक्ति
2. रीति-गुण र रसको परिचय र प्रकार
3. अनुकरण सिद्धान्त, विरेचन सिद्धान्त
4. आई ए रिचर्ड्सको कल्पना सिद्धान्त र टी एस इलयटको निर्वैयक्तिकता सिद्धान्त

सन्दर्भ सामग्री—

1) सोमनाथ सिग्देल	साहित्य प्रदीप
2) केशवप्रसाद उपाध्याय	साहित्य प्रकाश
3) केशवप्रसाद उपाध्याय	पूर्वीय साहित्य सिद्धान्त
4) मोहन हिमांशु थापा	साहित्य परिचय
5) हेमाङ्गराज अधिकारी	पूर्वीय समालोचना सिद्धान्त
6) विद्यापति दाहाल	साहित्य विमर्श
7) वासुदेव त्रिपाठी	पाश्चात्य समालोचनाको सैद्धान्तिक परम्परा भाग-१, २
8) गुमानसिंह चामलिङ	अरस्तुको काव्य सिद्धान्त
9) अभि सुवेदी	पाश्चात्य काव्य सिद्धान्त
10) लीलाप्रसाद शर्मा	आई ए रिचर्ड्सको साहित्यिक समालोचना सिद्धान्त
11) लीलाप्रसाद शर्मा	पाश्चात्य समालोचना सिद्धान्त

पाँचौँ सत्र

NEP-UG-C501: नेपाली समालोचना र साहित्यिक वादहरू

1. समालोचनाको परिचय
2. नेपाली समालोचनाको परम्परा
3. नेपाली समालोचक र समालोचना –

1) रामकृष्ण शर्मा	‘अङ्ग्रेजी साहित्यको प्रभाव’
2) इन्द्रबहादुर राई	‘रूपनारायणको लेखनशैली’
3) गणेशलाल सुब्बा	‘साहित्यिक समालोचना: एक यथार्थवादी दृष्टिकोण’
4) घनश्याम नेपाल	‘इन्द्रबहादुर राईको खीर कथामा पात्र-प्रयोग’

4. साहित्यिक वादहरू-

- 1) स्वच्छन्दतावाद
- 2) यथार्थवाद
- 3) प्रतीकवाद
- 4) नारीवाद

सन्दर्भ सामग्री—

1) कुमारबहादुर जोशी	पाश्चात्य साहित्यको केही प्रमुख वाद
2) कृष्ण गौतम	आधुनिक समालोचना अनेक रूप अनेक पठन
3) नरेन्द्र प्रसाई	नेपाली साहित्यका प्रमुख समालोचक
4) घनश्याम कँडेल	नेपाली समालोचना
5) इन्द्रबहादुर राई	टिपेका टिप्पणी
6) मोहन पी दाहाल	गणेशलाल सुब्बाका साहित्यिक समालोचना र अन्य लेखहरू
7) राजेन्द्र सुवेदी, लक्ष्मण प्रसाद गौतम	रत्न बृहत् समालोचना (दुवै खण्ड)
8) घनश्याम नेपाल	रूप र रेखाहरू

NEP-UG-502:विशेष अध्ययन (कुनै एउटा खण्ड)

खण्ड- क भारतीय नेपाली साहित्यकार (क्षेत्रगत अध्ययन)

- 1) भारतीय नेपाली साहित्य परिचय
- 2) भारतीय नेपाली साहित्यका विविध विधा
- 3) भारतीय नेपाली साहित्यका प्रमुख साहित्यकारसँगको अन्तरक्रिया/प्रतिवेदन
- 4) भारतीय नेपाली साहित्यिक सङ्घ संस्थानको योगदानहरूको सर्वेक्षण

सन्दर्भ सामग्री—

1) असीत राई	भारतीय नेपाली साहित्यको इतिहास

2)	घनश्याम नेपाल	नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास
3)	दीपक तिवारी	सिक्किमको नेपाली साहित्यिक इतिहास परम्परा: स्वरूप र प्रवृत्ति

खण्ड- ख लोक साहित्य (क्षेत्रगत अध्ययन)

- 1) लोकसाहित्यको सामान्य परिचय
- 2) नेपाली लोकसाहित्यका विविध विधाहरू
- 3) नेपाली लोक कविता र नाटक
- 4) नेपाली लोक आख्यान

सन्दर्भ सामग्री—

1)	धर्मराज थापा, हंसपुरे सुवेदी	लोकसाहित्यको विवेचना
2)	चूडामणि बन्धु	नेपाली लोकसाहित्य
3)	सुकुमार न्यौपान	लोकरामायण
4)	कुन्दनलाल उप्रेती	लोक साहित्य के प्रतिमान
5)	कृष्णदेव उपाध्याय	लोक साहित्य की भूमिका
6)	मोतीलाल पराजुली	नेपाली लोकसाहित्यको आलोक
7)	तुलसी दिवस (सम्पा.)	नेपाली लोकसंस्कृति सङ्गोष्ठि
8)	पुष्कर पराजुली (सम्पा.)	अभिज्ञान (लोकवार्ता विशेषाङ्क)

खण्ड — ग तुलनात्मक साहित्य र अनुवाद

- 1) तुलनात्मक साहित्यको सैद्धान्तिक परिचय
- 2) नेपाली र हिन्दी साहित्यको तुलनात्मक अध्ययन
- 3) अनुवादको सैद्धान्तिक परिचय
- 4) अन्य भाषाबाट नेपालीमा र नेपालीबाट अन्य भाषामा अनुवाद भएका कृतिहरूको सर्वेक्षण

सन्दर्भ सामग्री—

1)	इन्द्रविलास अधिकारी	तुलनात्मक साहित्यको संक्षिप्त परिचय
2)		दिनानाथ शरण नेपाली और हिन्दी भक्तिकाव्य का तुलनात्मक अध्ययन
3)	चन्द्रलेखा	तुलनात्मक भारतीय साहित्य
4)	इन्द्रनाथ चौधरी	तुलनात्मक साहित्य की भूमिका
5)	विश्वनाथन अय्यर	भारतीय भाषाएँ
6)	गोविन्दराज भट्टराई	अनुवाद अध्ययन परिचय
7)	तारापति उपाध्याय	अनुवादको भूमिका, पद्धति र स्थिति
8)	राजकुमारी दाहाल	अनुवाद विमर्श

छैटौँ सत्र
NEP-UG-C601: नेपाली महाकाव्य

1. महाकाव्यको सैद्धान्तिक परिचय
2. नेपाली महाकाव्यको परम्परा
3. महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा
4. महाराणा प्रताप

सन्दर्भ सामग्री—

1) चूडामणि बन्धु	देवकोटा
2) कुमारबहादुर जोशी	महाकवि र उनका महाकाव्य
3) राममणि रिसाल	नेपाली काव्य र कवि
4) कृष्ण गौतम	देवकोटाका प्रबन्ध काव्य
5) नित्यराज पाण्डे	महाकवि देवकोटा

NEP-UG-C602: लघुशोध प्रबन्ध

- 1) शोधविधि
- 2) शोध प्रस्ताव र प्रस्तुति
- 3) लघु शोध प्रबन्ध लेखन
- 4) मौखिक परीक्षा